

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 17. Inter te. Corripe: paßeris occultando sanguinem, & illis
circumstantijs, quibus vsus est Eliseus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

Detrahentem secreto proximo suo hunc persequer. Detestatur Deus illum, qui secreta proximi sui peccata perscrutat, ut illa divulget, fratrilque detrahat asimulationi. Non hoc Deus statuit præcepto illo fraternæ correctionis. Plurimos inuentas fufuriones, qui te millenis accedunt fallacijs quas de tali videntur, de tali audierunt. Noueris illes à Deo maledictos. Prudens ac sagax, vult Deus, ut sit Sacerdos, in odo, em sentiendo pestiferum, attamen non nimium sic ut illum tanquam venator indaget. Cum malus percipitur odor defectus peccati, que proximi, corripitur, v. r. non curiosius inquis, ut habeas quod in illo corripas, etiam hoc summo, etc. Deo displicet. Ex his consueti multis confidere curiosis aliorum vitæ canibus odoriferis. Hæc omittite, nec aliorum velitis nefse actiones, præter enim iniuriam, quam alteri facitis, eius inquirentes actiones, vos ipsos molesto implicatis labyrintho, & actui tam tardioso, quam vobis sentitis esse proximam arguere, & meditari, qua ratione vobis sit impendendum fratri reconciliam.

§ 17. Inter te. Corripe: passeris occultando sanguinem. & illis circumstantijs, quibus vsus est Elisens.

43. **M** Odò videamus, qua ratione fraterna sit facienda: correptio: est autem Dominus noster, Magister adeo sapiens, ut patitur nobis agenda præcipiens, modum explicet faciendi. Primo: Corripe eum inter te & ipsum solum: q. d. in lectore, sine strepitu, ita ut tollas peccatum, illius tamen honori consulas: Corripe eum inter te & ipsum solum studens correptioni, & parenti pudori: (consulit D. Augustinus.) Forte enim præ veracundia incipiet defendere peccatum suum, & quem vis correctiorem, facies peiorem. Expollulat Diuus Hieronymus, quod quidem grater nos omnino factos esse præposteros. Nobis iniungit Deus, ut fratris peccati conscij illum corripamus, & ab alijs abscondamus. Hoc nos docuit Spiritus sanctus. Audisti verbum aduersus proximum tuum? commoriatur in te, fidens quoniam non te dirumpet; peccatum proximi tibi delatum, peccare tuo demerge, ne in forum producas, ne reuelaueris alijs, sed vade, corripe illum clauiculu, ut se corrigat: Corripe amicum, &c. ne sterum addat facere, corripe proximum, &c. Ita vt, &

de peccato proximum corripas, & tamen illud alijs serues incognitum. Nos autem proximo ne verbum quidem dicimus, alijs verò fratris peccata propalamus, videmusque satisfecisse, si quemque pramonemus, quod illa secreto sibi seruet, cum ea ipsi soli confidamus: ita ut ea dicamus omnibus, & cuique in secreto, quasi vero illud non esset, ea omnibus, & publice promulgare. Audite verba D. Hieronymi: Quid mihi prodest, si alijs mala mea referas, & cum certam omnibus narres, sic singulis loquaris, quasi nulli dixeris alteri? Hoc non est me emendare, sed vicio tuo satisficere. Correptione fratris cura peccatum, & secreto eius prospice dignitatu Expertus chirurgus ita non aculam applicat, vt carnem tantummodo putridam, & cancro infectam resecet, integram verò sanamque prætereat. Doctus medicus hanc curans, cauet ne hepatis nocet.

Rem admiratione dignam præcipit per Moysen Dominus populo: Homo quicumque de filijs Leuit. 17. Israel, & de aduenis qui perigrinantur apud vos, si venatione atque aucupio cepit seram vel mus, quibus vesci licitum est, fundat sanguinem eius, & operiat illum terra. Ne omnino appareat, vltique eum videat. Quid hoc Domine tra referat? Quid inde mali: quod passeris sanguis iaceat discorptus, omniumque spectabilis conspectui? Significat voluit, quod præmanibus habemus. Num peccator haret captus & illaqueatus: cito accurre illi, sanguinem illi extrahere peccati, tuæ correptionis, sanctæque cultro admonitionis: at ea fiat cautione, vt nullus id videat, cooperi terrâ sanguinem, sit inter te & ipsum solum. Sanctissimus Ioseph quando multis interiectis (4) amice fratres suos intendebat reprehendere; de peccato in eum commisso proditorie venditionis, vt eius illos pœniteret, prius egredi foras omnes præcepit Agyptos, & quotquot aderant prælentes, ita vt solus cum illis ipse remaneret. Deus reprehensus Iob de quibusdam verbis, qua grauioribus pressus afflictionibus inconsideratè prouiderat, illum scorsam duxit, vt nullus amicorum audiret reprehensionem, quinimo, ita eius consuluit honori, cum eum inter se & ipsum solum arguisset, vt postmodum eum eiusdem amicis collocutus, maximopere eum exaltarit, ipsos acriter reprehendens, quod vnum illum sanctissimum præter omnem modum conuictis indignè lacerassent, præceptique vt facti ab illo veniam

D. Hieron. Ep. 4. ad Rustic. T. 1.

II. Ioseph fratres suos occulte reprehendit. (2) de suis de multis datur y. pr. far.

III. Similiter & Deus Iob Aarone, Mariam.

indigne iacerent, præcepitque ut facti ab illo veniam flagrarent, nec non deprecarentur, ut pro illis apud Deum sequeretur intercedat, ad obtinendum fecleris indulgentiam: Iterum correptus Aaronem & Mariam Moysi fratrem &

Num. 12.

D. Avg.

Ser. 16. de

verb. Do.

ad forum adduxit, nec sparsit in publicum, ce-

rum. 140.

latque silentio: Restabat (inquit ille) certa adul-

terij suspitio, & tamen quia ipse solus tenferat,

ipse solus sciebat, quid de illo ait Euangelium? To-

seph autem cum esset iustus, & nollet eam divulga-

re, &c.

4. Reg. 4.

IV.

Quaratio-

ne Elifus

aque, ne se, neue puerum quis videret; & sta-

puerum te

uisceret.

tim (secundum) cor suum in Deum sursum

erigit, exorans ut tanto suum daret miraculo

subsidium. Tertium: se puero coniunxit: oculis

oculos, os ori, brachia brachijs; corpori corpus.

Quia vero ipse magnus erat, puer autem paru-

lus: Incurrauit se super puerum. Et eo facto

suum illi communi- cat calorem, corpusque pufio-

nis paulatim cepit incallescere, quod ante pra-

frigore obriguerat. Quartum: surrexit prophe-

ta, & per cubiculum deambulabat huc atque

illuc (a) circumcirca puerum, & demum re-

uertitur, copulat se puero, superque eum sep-

xitque rediuitus. Hoc muneris tui est, si mor-

tuum crispis ad vitam excitare peccatorem. Puer

est, eoque nomine peccatorem communiter vo-

cat Spiritus S. ob defectum iudicij.

Primo; congruum non est medium, illi

baculum superponere, non peragitur hoc ne-

gotium baculis, obiurgando durus, excitan-

do seditiones, iaculando conuictijs: non se-

veritate, non asperitate: non enim vult Deus,

ad aqua de petra quantumlibet dura, produ-

ciunt, virga Moyses & Aaron illam percussant:

si namque petram percussisset, ignem non a-

quam extrahes, sed: Logumini ad petram, Num. 11.

Expendit Dñus Basilus quod de iusto probolum

quitur David & ipse iustus: Opprobrium non ff. de

acceptis aduersus proximum suum. Quod hic ff. de

optimè quaerat, ait Dñus Basilus q. d. quod

ore suo vir iustus nulla habeat non opprobrij

aut iniurie verba, quibus fratrem suum acerbis

reprehendat: illis enim potius fratrem irritabat

acerbius, quam emendabit. Non illi repro-

brandum, scurra, nebulo, proditor, infans,

non est hic verberibus agendum: illis etenim,

qui homines sunt, plus profuit suae verbum

quam mille verbera insipienti. Plus proficit corrup-

tio (teste Spiritu S.) apud prudentem, quam cor-

rum plaga apud stultum.

Secundo: Deo preces fende, ut suam ti-

bi gratiam largiatur, qua verba tua operentur

efficacius, orationem deprome, quam Efficit

ore depromptit, dum cor Regis Assuetudine

immutare: Da mihi fiduciam, Domine rex De-

rum, & uniuersa potestatis tribus sermonem con-

positum in ore meo in conspectu leonis, & trans-

fer cor illius. Sed ostium occlude, ut solus sis,

hoc dico quod Saluator noster dicit: Inter te,

& ipsum solum, ne magnum clamoribus excites

streptum, ita ut omnes, quid agas, intelligant.

Demum te illi coniungito, oculis oculis, cor-

pus, & super illum incuruare: te, inquam,

eius conforma mensura, tibi persuade, quod si-

cut ille, tu sis miserabilis, carne & odibus

constans, infirmus, repletus, ut ille, misere-

rijs, in o grauioribus, eius extolle stemma

nobilitatis, exalta familiam, persone posse-

ra dignitatem, rationes adhuc & similitudines

in rebus, quae eius bene continentur in-

genio.

Sagacissima fuit virago illa pissima Iudith,

susperbi Dei hostis, tyrannice Holofernis de-

iectura, ac prostrata ce situdinem. Primo

se coram Deo in oratione humilis prostravit

aspero testa cilicio, diuinam opem implora-

bat, instabat ieiunijs, molestis gemitibus

cordis singultibus, caput cinere conspergens:

artamen postmodum ut se crudelis oculis of-

fetter spectandam tyranni, grataque adellet,

factem ornauit, capillos compsit, mundum

induit muliebrem totaque procedit picturata haec

etenim omnia placere nouerat illi, quem subin-

gate conabatur. Adit autem Spiritus S. Quia

nam emnis ista compositio non ex libidine, sed ex

virtute pendebat. Et ideo Dominus hanc in illa pul-

chritudinem amplexauit, ut incomparsabili decore om-

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

1. haez.

do poma.

miu oculis appareret. Non aliud illo prætende-
bat corporis cultu, quam tyranno se spectabilem
gratamque reddere, per hunc se col formans il-
li quod tyranno, cuiusque nouerat oculis accep-
tum, quò illum superaret. Vade, tu fac simi-
ter, vt de peccatore lætam referas victoriam, te
prius coram Deo feruenti fistas oratione, gemi-
tibus, suspirijs, vt iam diximus: deinde vt re
illi præfentes, .i. lum adeas correpturus, orna-
tum indue placabilem, illud asume quod illi
præ cæteris noueris acceptum, suæ conforme
inclinationi, gratum palato, hoc inquam,
quod præfcis libentius auditurum oculisque
conspicuum.

VII. Dauid Rex erat inclutus, muneris illius erat
audire, & facere iustitiam, hoc indumento se
Dauid ea Nathan adornat, ingreditur enim coram Regia
populi, maiestate, petique fieri iustitiam. Casum com-
ponit indultum, adeoque congruum, vt Da-
uidis oculis mirum in modum conueniret, il-
lisque se pasceret, & oblectaret. Hoc modo, a-
nimaduerte quam attentas illi præbuerit Rex
aures, & quam bene potuerit ingressum obti-
nere, quo Regem sibi subitum per omnia red-
dit. Hoc autem est te mederi peccatori, sicut
Eliseus puero. Deinde cum Eliseo obambula
circumquaque velut accipiter, qui quo com-
prehendat aquilam, huc atque illuc circum-
uolat, aerem captans, seque disponens, vt
quando videtur ab ea longius distare, super il-
lam decidens comprehendat. Ita Nathan Da-
uidem apprehendit, vt diximus: quòs gyros
circumit adeo, quantum videtur, à proposito dis-
fatos? Hic suam videtur ad diuitem intendere
rationem, cui greges, cui arma plurima
&c. Quando autem Dauid vt tale quid dili-
genter auscultat, & centum à se distare leu-
cis arbitrat, eum impetit: dicendo: Tu es
D. Grego-
rius. Ad agrum medicus venerat, secundum
vulnus videbam, sed de patientia dubitabat. Abf-
condit igitur ferrum medicinale sub veste, quod
eductum subito fixit in vulnere, vt secantem gla-
dium sentiret ager, antequam ceruicem, ne si
ante ceruicem, sentiret recusat. Ne directè in
directum intraretis, proximo peccatum suum
proponens, & velut creta pilam in oculos
eius iniecturus: inausulto namque cedit omi-
ne.

VIII. Cursor erat Asael velocissimus, atque Spiti-
tus S. quod ducem exercitus directo voluerit
Frater nò cursu persequi, qui fuga sibi consulebat. Egre-
ta abrupta hoc Abner, monetque insequentem, .i.
Hieron. Baptist. de Lanuza Tom. II.

de quid agas, Asael, cave ne me directè into-
directum prosequaris: Ne compellar confidere te tendis.
in terram: declina siue ad dexteram, siue ad
laeuam, daque locum fugienti, erimusque pa-
riter incolumes? Nò vit ille audire monentem,
quocirca intatus Abner auersa hasta in iugine
transfodit Asaelem. Circumstantiam notat Spi-
ritus S. singularem in victoria Dauidis de Gi-
gante: volens etenim vt lapis quem dirigebat
fronti capitis insisteretur, prius fundam hac-
que illacque circumduxit: Circumducens sun-
tam percussit Philistæum in fronte, & infixus 4.
est lapis in fronte eius. Lapis dem illum circum-
ducto correctionis, priusquam de funda lin-
guæ tuæ profleret: cum etiam venarum aper-
tor, priusquam lanceola venam operiat, bra-
chium allinit superius & inferius. Quid agit D.
Paulus fratres suos correpturus? se illis com-
metitur, se vt illos sceleribus esse constituitur
obnoxium: Audistis conuersationem meam ali-
quando in Iudaisia: quoniam supra modum per-
sequebar Ecclesiam Dei, & expugnabam illam
&c. Quoties reuertit correpturus Corinthios:
Factum sum insipiens, quamque suppliciter obse-
crat: Sustinete me, supportate me. Quam diluci-
dè demonstrat, quod illos vnicè diligit nec aliud
nisi illorum velit salutem. Hoc enim est cum
Eliseo inspirare, calidumque de corde spiritum
educere, demonstrare, quod cum sincero dili-
gas affectu, vt animam tuam habeas, & in-
de prodeat, quod illum intendis, admo-
nere.

Nota Richard. de S. Victore modum, quem
præfcribit Dominus D. Joanni quo Pergami E. Prius fra-
pitcopus corripitur: vt incipiat, de multis præ-
claris illum extollendo, dicens, quod eo ip-
so, illum instigaret, ad ea, quæ talia non e-
rant, repatanda: quod inter infideles fidelis corri-
pesset, nec non perfecta fidei censeret con-
fessionem: Scio vbi habitas, vbi sedes est Sarana, Apoc. 2.
& tenes nomen meum, & non negasti fidem
meam &c. hoc ipso reddes tibi beneuolum, &
viam sternes reprehensionem, dicendo: Sed habeo
contra te pauca. Hoc quo fulges, magnum est
bonum, id verò, quo deficiis, parum est, de sa-
crali namque potes illud emendare, vt in om-
nibus sis talis, qualem quis posset optare, ab
eo qui tanta, quanta tu, pollet auctoritate. Richard.
Verba Richardi vobis propono: More prudentis de S. Vi-
medici agit, qui pusillanimitas impatiens tenelli, flore. I. I.
& timens infirmi, apothema primum circum in Apoc.
quaque sanuiter tractat & tangit, & postea ser-
uum infigit, & lenientem putredinem sapienter
educit.

FFF

D. CHR. *educit.* Fufus hoc tractat D. Chryfoftomus dicens; quia enus non irriteretur peccator, eius circumueamus peccatum, ipsum ab ipfo deducendo, & elongando hoc est, illi declarando, quod tota non fit illi culpa imputanda, quod mala fuerit foecietate seductus, quod uehementi fecerit preffus occasione. Eo modo, dicit, aduertens quod Galatas Paulus arguar, ab illis foeculis diuertens, & a iof asperius accufans, in quos stomachatur, illos a Deo praerlicens fore castigandos. Ipsum praerlat, loquentem audiamus: *Volens ab illis amouere culpam, ut aliquantulum a crimine recreati ad excufationem uenire queant, hunc in modum loquitur. Ego confido de uobis, quod nihil aliud fapieris: qui autem conturbat uos, portabit iudicium, quicumque est ille.*

XI. *Culpa etia alijs adferenda.* Gal. 5. 10.

¶ 46

Idem D. Chryfoftomus eloquenter aduertit expendens formam, quam idem tenuit Apoftolus correpturus Corinthios de defectibus, quibus inflati quiflam diuitijs, alij fapientiae oſtentatione notabantur, illanque commouebant Rempubicam, dum quifque ſuas erigit factiones, excitans ſchiſmata in non leue ſuarum conſuetudinum & praedicationis Euangelij praerudum. Ut autem illos de his argueret, primam illam ſcripfit Epifto lam Diuus Paulus & amica praermitſa ſaluatione, pacifice oculo: *Gratias uobis & pax.* Sic igitur exorditur: *Gratias ago Deo meo ſemper pro uobis in gratia Dei, quae data eſt uobis in Chriſto Jeſu, quod in omnibus diuites facti eſtis in illo, in omni uerbo, & in omni ſcientia, ſicut teſtimonium Chriſti confirmatum eſt in uobis: ita ut nihil uobis deſit in ulla gratia exſpectantibus reuelationem Domini noſtri Jeſu Chriſti.* Haec audiens D. Chryfoſtomus conuerſus ad Apoftolum ſic eum alloquitur: quomodo Sanctiſſime haec dicis Apoftole? Nonne haec mens tua eſt illos de ſuis arguere ſceleribus, multis etiam & grauibus & omni correptione dignis inquamur? Qua ratione ſupponis illos innocentes? Illos eſne reprehendiſti ut carnales ſine ſpiritu, ſine uilo Dei timore pernicaces: multi namque de ſimilibus grauioribus ſceleribus inſimulantur illos eſne cortruptus, ut Zelofos, inuidos, inuidos, inuicem prouocantes, commouentes, homines ſine uirtute, ſine charitate? Quale nunc igitur hoc exordium. gratias agens Deo, nihil in illis reprehentione dignum inueniri? Ne miſeris, reſpondet D. Chryfoſtomus. Primo: ſciebat enim Apoftolus: quod ſi

plures eſſent iſque graues Corinthi peccatores, quos reprehenderet, erant & inter illos alij uirtute praerlari, laudeque digniſſimi. Secundo: quod dicit, nullum inter illos defectum poſſe reprehendi, ſecundum illas loquitur gratias, quae omnes in illa uigebant Republica. Alij namque gratiam habebant orationis, alij donum prophetiae, linguarum alij, ſeuigram quidam interpretabantur: pro ut poſtmodum declarat Apoftolus. Terſio: reſpondeo, uel aduena, quod ſibi proponat Apoftolus illos corrigere, ut autem huic uiam pareret reprehentioni, blandè ingreditur, & ab eorum orditur praerconio, non propter illos qui talibus praerfulgebant, de quibus illos laudat, ſed propter illos, qui illis carebant iuxta conſuetudinem S. Scripturae quibusdam in locis: eandem morem ſequitur (inquit) loquens communem: ſicut enim ſuppoſito communi, & ab omnibus recepto nationibus prouerbio, dicitis (•) uerbanteris uerba non obligant: ita quoque ut quempiam diſponas, qui ſibi benignitate non uulgari deuincitur, eum uerbis alloquens commicis, laudis non perfectae, ſed quam deberet promereri: *Etenim ſi laudes non ſunt offiſſe ueritatis, certo tam in conſilio inſerta ſunt, ut uim inueniant ad ea, quae ſunt dicenda.* His dictis ſua procedit Apoftolus correptione, uerbis amicis, ſuauioribus, ut eorum corda demulceat, eodem obſecrat, fratres cognominat, interponit deprecationes quae pauperibus ſunt propriae, teſte ſpiritu S. quando diuitum corda ſibi deuincere ſatagunt: *Cum obſecrationibus loquitur pauper.* Obſeruo uos fratres (inquit Apoftolus) per nomen Domini noſtri Jeſu Chriſti, ut idipſum nomen uocatis omnes, & non ſint in uobis ſchiſmata: ſi autem perfecti in eodem ſenſu, & eadem ſententia. Attende, monet D. Chryfoſtomus quale ſuoz praermittat correptioni principium: eum enim illos de maxime pernicioſo, quo rei erant, excuſare peccato praetenderet nempe ſchiſmatibus ac diuiſionibus in materia fidei, & ſacramentorum, uerbis exorditur praerludique ſuauioribus. Fratres mei obſecro uos per uiscera per nomen Domini noſtri Jeſu Chriſti: ut in unum conueniatis: *uidete quomodo ſenſim, & ſuauiter debeant fieri correptiones.* Etenim ſi lanca percutiendo incipias corrigere, prouocabis alterum non emolles: *ſi ſtatim quidem uehementer increpaueris inimicem offiſſes, & impudentem.* Uterque progreditur Apoftolus, correptionis lanca profundius penetrante: uocans illos amicos meos fratres, ſibi ab alijs relatas eſſe dicens de ſeculis

¶ Atque aliquos, nec delatores nominans, illos expiunt: Retulerunt mihi, sed non credo quod omnia sic se habeat, licet fieri possit, ut aliquis sit defectus: Significatiu est enim mihi de vobis fratres mei ab istis qui isti Colocati: quia dissensionem sunt inter vos, & ex parte credo &c. Hoc quidem bene, hic optimus est corripiendi modus, ut blandus, & amicus sit introitus, verba quippe laudatiua, viam muniunt correptioni, ut nec moueatur, nec grauiter irriteretur, qui comitibus tuis verbis & laudatiuis temperatur. Hæc omnia concinne D. Greg.

Considerandum quod elatos vultus: plerumque corruptimus, si eorum correptionibus quadam laudem: fomenta miscemus. Inferenda namque sunt illis, aut talia bona qua in ipsis sunt: aut decedum corid, qua poterant esse, si non sunt: & tunc demum refocanda sunt mala, qua nobis displicent, cum prius ad audientiam, eorum placabilem mentem fecerint: pramissa bona, qua placent. Nam & equos indomitos blanda manu prius tangimus ut nos nobis plenus postmodum etiam per flagella subingamus: & amaro pigmentorum poculo mellis dulcedo adiungitur, ne ea qua saluti profutura est, in ipso gustu aspera amaritudo sanietur. Si hoc ita peccet: eris, oculus peccator aperiet, vitamque perditam recuperabit.

§. 18. Frater tuus. Moneat te, quod peccator frater tuus sit: sicut animalia & pisces: † Iob & Abisai.

47 D E inde peragēda est nobis peccatoris correptio, ut quid ad fratrem per inuenit: idcirco namque Christus id præscribens mandatum nobis ut tale repræsentat: dicendo: Si peccaueris: in te frater tuus. Notat D. Chrysolto. D. Pau. præ cæteris scripi, & prudentius correxisse peccatores, imo ipsum plus solum quam mulos. Immo huic officio incubuisse: quodque ea de causa nomen illo fuerit vltus: Fratres: Et ego cum 1. Cor. 11. venissem ad vos fratres. Fratres, voluntas cordis 1. Cor. 10. mea. Hoc quippe nomen hominem reddit beneuolum: cum quisque beneuolus fratri suo sit: D. Chry. Quasi esissem (inquit) vieri partem, & doloribus 1. ad Cor. 11. prognatum, eundem habentem patrem, esissem aliter. Vult igitur Saluator noster, ut peccatorem velut fratrem attendamus, & hoc quod ait Apostolus intelligamus: quod eum non habeamus ut inimicum, sed ut fratrem nostrum, imo amplius, quam si frater esset eadem carne progeneritus: Nolite quasi inimicum existimare, sed corrigite ut fratres. Excitat natura, prouocat san-

guis ut suo quisque faueat fratri: quoniam quo tempore feruentis frater in Ioseph odio ebulliebat, coram tamen dixit quidam: Ne occidamus eum, frater enim & caro nostra est. Et postmodum Ioseph pror & creatus Egypti ut fratres redderet leucos, scirentque se non esse perdetos, altiori voce, & obortis lacrimis illis ait: Ego sum Ioseph frater vestre, quem vendidistis in Egyptum: nolite pauere. Affectum meum vobis affirmo beneuolium, dum me vestrum fateor fratrem, & ut talem me vobis propono.

Miramur nec immerito dum legimus quam sita sincerè & diligenter animalia auxiliatur, animalia ciuitate dum sunt speciei, naturaque similia. De Elephantis narrat Plinius. a. quod si eorum quidam in foueam decidat, accurrunt festinè alij ramos, lapides alij deferentes foueam implent, quo possit qui cecidit in colu nis euadere. Refert Aelian. differens de piscibus, qui præ cæteris animalibus, minus domanter subduntur, regenturque disciplina: de piscibus Authia, dicitis, quod mox ut vident alterum suæ speciei hamo captum, accurrunt reliqui, quorum hi illi sustentant, ne pondere corporis totus hamo co: sigatur, alij demerunt ne piscator illum aquis captiuum extrahat. Similiter de alio, qui dicitur Escarus, & alio nomine Ruminalis: eo quod inter alios pisces, ipse solus ruminet, de quo meminit D. Hiero. & vulgari nomine dicitur Cantentus: quoniam primum enim aduertit suæ speciei alterum hamum confixisse, celeritè quasi velans accurrit, qui proximior est, ac dentibus secum demordet, ut qui captus est, liberetur: quod si alterum vident fuscilla comprehendit de qua se non possit extricare, conuolat eiusdem speciei alter ad os accedit fuscillæ caudam immittit, quam qui captus est ore comprehendit qua illum trahit, imo fuscilla extirpat aliquo licet labore molestetur. Cum igitur hoc possit in piscibus natura, non nis legis expertibus, qui se mureo deglutiant, quid in nobis hominibus aget ipsa gratia, qui proximos ut nos ipsos præcipimur diligere?

Optimè hic quadrat Domini verbum perflatam: Erubescite Sydon, aut mare. Quod propositio nostro valde congrue declarat D. Greg. Tā efficax 3. p. pag. c. est fraternitas fundata in carne & sanguine coram domino: quid non operabitur fundata in esse diuino gratia, in ipsius Dei carne & sanguine: de qua sic audio Apostolus: Multi unū corpus sumus, 1. Cor. 10. omni qui de uno pane participamus. Quam non ita adhibet diligentiam frater, qua liberet fratrem, quem dolet ab aliis fratribus circumuentum, vel ducius habitum, vel à Mauris capti-

I. Animalia & pisces se mutuo iuuant. a. Lio. 8. c. 8. Lib. 1. de hist. animal. Eodem h. c. 4. L. 2. com. Iouinia.